

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

De Divina Psalmodia, Ejusque Causis, Mysteriis, Et Disciplinis, deque variis Ritibus omnium Ecclesiarum in psallendis Divinis Officiis, Tractatus, Historicvs, Symbolicvs, Asceticvs. Sive Psallentis Ecclesiae Harmonia - Opus novum, & curiosum, ac multiplici eruditione illustratum ... Operum ...

Bona, Giovanni

Parisiis, 1678

Cap. VII. De Tertia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9929

CAPUT VII.
DE TERTIA.

S. I.

*Hora Tertiae mysteria. Numerus Ternarius
commendatur.*

METRUM XIII.

Q Vis me Numinis impetus
 Sublimem vacuo librat in aëre?
 Falsa ludor imagine?
 An celsum volucris transilio polum?
 Quò me nubila præpetem
 Attollunt rapido turbine concitum?
 Aut quis me potuit furor
 Stellis inferere, & concilio Dei?
 Absistant procul impii,
 En præsens Deus est: Sentio spiritum.
 Rugitu reboat polus,
 Atque ether rapidis depluit ignibus.
 O vos pectora pandite,
 Quos Numen populi cœtibus eripit.
 Nil parum, aut humili modo,
 Nil mortale loquar. Sed referens Deo
 Gratas obsequii vices,
 Devotis feriam sidera vocibus.

I. Elevatus est enim ab ortus sui primordio igneus so-
 lis splendor, altius processit, dilatavit radios, incaluit,
 & invaluit acrius ardens, efficacius illuminans, po-
 tentius influens. Novis igitur illustrata fulgoribus fi-
 delium Ecclesia tertia diei hora rursus laudes Deo ca-
 nit, nova luce divinæ cognitionis induitur, novo ve-
 ritatis

ritatis splendore allicitur, sacrarumque precum delectabili suavitate pinguescit. Quomodo enim hac hora tacere poterit, quam tot veneranda mysteria, ipsaque Spiritus sancti gratia cœlestium charismatum sacramentis nobilitarunt? Nimirum hac hora Dominus noster ex sententia (a) Ruperti Abbatis spinis coronatus Judæorum vocibus crucifixus est, juxta illud, (b) *Fili hominum, dentes eorum arma & sagitta, & lingua eorum gladius acutus*: nam Pilato judicante illum dimitti, firmaverunt sibi sermonem nequam, pertinaciter clamando, Crucifige. crucifige. Et ille quidem iniquus judex sacrilegis Judæorum clamoribus commotus. auctorem vitæ morte turpissima condemnavit. Jesus autem cum iniquis reputatus, Agnus sine macula sævissimæ luporum rapacitati traditus est. Tum bajulans sibi crucem ad locum supplicii contumeliis & blasphemis laceffitibus pervenit: ipsoque patibulo in terra defixo immania tormentorum genera erga ipsum Dei Filium innovata sunt. Hæc verò omnia hora tertia contigisse (c) Ignatius Martyr, & Athanasius observant.

II. Ipsum etiam Tertiæ nomen ex ternarii numeri significatione multa suggerit haud indigna solerti consideratione. Trias princeps imparium numerus, perfectusque censetur, nam prior initium, medium, & finem sortitur: & quia unitate media interveniente sectionem non recipit, ut in duo æqua dividatur, ided, teste (d) Hugone, indissolubilia, & incorruptibilia designat. Monadem fabricatori Deo, diadem materiæ, triadem idealibus formis aptarunt (e) Antiqui, ac propterea ipsa Trias mundana perfectio est. Celeberrimum est Pythagoræ dogma, numerum ternarium masculinum esse, & aptissimum ad agendum. Atque hinc

a Rupert. lib. 1. de div. off. cap. 3. b Psalm 56. c Ignat. ep. ad Trallian. Athan. lib. de Virginit. d Hugo vict. lib. de scriptur. cap. 15. e Martian. Capella lib. 7. Aristoteles 1. de cœlo.

emanasse arbitror vulgata illa inter sapientes proloquia, Tria esse omnia, Tria in sacrificiis offerri debere, ut sic omnia in Deum conditorem referri viderentur. Trina in corporibus dimensio est: Geometrici corporis prima planities tribus lineis constat, quibus trigonalis forma concluditur. Formæ, & actui ob perfectionem attribuitur Ternarius. Monas per Ternarium omnia perficit, ac definit: estque Trias unitatis tam internæ, quam externæ fœcunda expressio. Pythagoras, qui primus in Italiam Philosophiam invexit, tantum Ternario tribuit, ut omnem Deitatis rationem eo perfici affirmarit. Idem nullum numerum in se amplius duci voluit, quam trino progressionis ordine, adeò cubum in numeris velut completum observabat. Porrò hunc numerum habemus à natura: est enim progressus multitudinis ab uno, & ad unum regressus. Opifex seipso contentus summa unitas est, in creaturas, quas produxit, diffunditur binarius, easdem ad se revocando ternarium complet reductis omnibus in proprium finem. Unitas perfectissima est, binarius dividens infautus, ternarius convertens in Deum felicissimus. Tres sunt rerum omnium proportionales, quas Timæus vincula nominat, Musica, Arithmetica, Geometrica: his constat universi pulchritudo. Quid plura? Mundus Archetypus, adoranda scilicet, & augustissima Trinitas in simplicissima unitate hunc numerum modo prorsus ineffabili consecravit. Extant in sacris literis innumeri propè ternarii, quos sancti Patres ad hujus mysterii notitiam applicarunt. Theologi quoque cum (f) Magistro sententiarum, imaginem & vestigium Trinitatis in omnibus creaturis trina rerum diversarum expressione agnoscunt, & admirantur. Adorabilis sancta Trinitas, ait (g) Chryostomus, in Ternario gloriam habet, & veneratur Deus Ternarii prædica-

f Magist. 1. sent. g Chryl. to. 4. hom. in illud Apost. Cum autem subje-
fuerint illi omnia.

tionem in terra, & virtutum numerum, quod numero sanctæ Trinitatis respondeat. Multi sunt Patriarchæ, & Deus seipsum vocat Deum Abraham, Isaac, & Jacob. Non quod non sit etiam Deus Moysis, & aliorum, sed veneratur sicut in imagine in terrenis cœlestia. Quid dicam de mundo Angelico, cujus triplex Hierarchia, & cujusque Hierarchiæ triplex chorus, triplex item actus, purgandi, illuminandi, & perficiendi? Quid de cœlesti, ejusque motu? Quid de elementari? Quid de Microcosmo, ejusque potentiis, & facultatibus? In his enim omnibus admirabilis Ternarii vis, & efficacia relucet.

III. Volunt Platonici apud Franciscum Georgium (h) Venetum, res omnes superiores Ternarii cubo, inferiores autem triplici enneade comprehendere. (i) Potho Prumiensis Presbyter in libris de domo Dei inter multa, quæ de hujus numeri excellentia differit, illud præcipuè subtilissima indagatione investigat, quomodo Ternarius ad animam pertineat. Poëtæ cum sacrificia, libamina, & lustrationes describunt, hunc numerum solent adhibere. Virgilius in Pharmaceutria.

Terna tibi hæc primum triplici diversa colore

Licia circumdo, terque hæc altaria circum

Effigiem duco. Et paulo post.

Necte tribus nodis ternos Amarilli colores.

Idem in Georgicis. k

Ter liquido ardentem perfudit nectare Vestam,

Ter flamma ad summum tecti subjecta reluxit.

Et in Æncide. (l)

Idem ter socios pura circumluit unda

Spargens rore levi, & ramo felicis olive,

Lustravitque viros.

h Fr. Venet. Harm. mundi cantic. 1. ton. 3. & 5. i Potho l. 2. & 4. de domo Dei. k Virg. Georg. l. 4. l Æncid. lib. 6.

Ovidius. (*m*) *Terque senem flamma, ter aqua, ter sulphure lustrat.*

Idem. *Terque manu permulsit eum, tria carmina dixit, Carmina mortali non referenda sono.*

Propertius (*n*)

Terque meum tetigit sulphure, & igne caput.

Joannes (*o*) Tzetzes in historiis triplicem mortuorum conclamationem commendat ex Homero. (*p*) Theocritus in Idyllis, (*q*) Apollonius in Argonauticis, & alii Poëtæ passim eodem numero utuntur. Deficiet me dies singula enarrantem, quæ ad Ternarii commendationem faciunt. Plura curioso lectori (*r*) suppeditabunt Girardus Rufus in Mysticis commentationibus ad Severini Boethii Arithmetica, Annibal Rosselius in Pymandrum Trismegisti, Nicolaus Cusanus de docta ignorantia, Marsilius Ficinus in Plotinum, Petrus Bongus de mysteriis numerorum, Aufonius in grypho ternarii, Macrobius in somnium Scipionis, Martianus Capella libro de nuptiis Philologiae, Nicomachus Gerasenus in Arithmetica Theologica apud Photium, Albinus Flaccus apud quem extant quidam versus sancti Ambrosii de Ternarii mysteriis, & alii plures. Mihi non libet hæc diutius sectari, merito enim imprudentiæ accusarer, si lucem à minutis facibus mutuarer, quando fulget splendidissimus sol.

m Ovid lib. 6. meta. lib. 4. Fastorum. *n* Propert. lib. 4. eleg. 9. *o* Tzetzes Chiliad. 5. v. 550. *p* Theocrit. Idyll. 2. *q* Apollon. lib. 2. *r* Rufus lib. 1. c. 9. l. 1. cap. Rossel. l. 2. q. 1. c. 1. diffusissime Cusan. l. 1. Ficin. in Plotin. l. 3. Enn. 1. Bongus c. de Ternario. Aufonius Idyll. 11. Macrobi. lib. 1. cap. 6. Capella lib. 7. Photius Cod. 187. Alb. Flaccus in fine ep. 69.

S. II.

*Hora Tertia oramus ob adventum Spiritus sancti.
Gratia Spiritus sancti quid operetur in anima.*

I. **O**bservat (a) Isidorus Ecclesiasticorum rituum solertissimus indagator illud ad horæ Tertiæ illustrationem maximè facere, quod Spiritus sanctus ipsa hora tertia, hoc est suo loco, & numero, & tempore, cum sit tertia individua Trinitatis persona, ad terras descendit impleturus gratiam, quam Christus promisit Ecclesiæ. Hæc est potissima ratio, ad quam respicientes majores nostri horam tertiam divinis laudibus dedicarunt. (b) Basilius primi nominis auctor, hujus institutionis rationem his verbis exequitur. Tertia hora congregentur fratres ad orationem, ut admoniti doni Spiritus, quod circiter hanc ipsam horam Apostolis datum fuit, uno eodemque animo cuncti illum veneratione, ab eoque petant, ut & ipsi digni sint, qui sanctificationem suscipiant, simulque ut salutaris sibi doctrinæ, & recti itineris Dux esse, & auctor velit, illum imitantes, qui dixit, (c) *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. Ne projicias me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me; Redde mihi letitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me.* Et alio in loco, *Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam;* atque ita denudò ad intermissa opera redeatur. Ergò hæc hora omni devotione digna tota cordis jucunditate celebrari debet, qua signis visibilibus invisibilis spiritus manifestari dignatus est, veniens super discipulos in linguis igneis, ut verba ignea loquerentur, & legem igneam, legem charitatis igneis linguis prædicarent. (d) *Cæli distilla-*

a Isidor. de eccl. offic. lib. 1. cap. 19. b Basil. in regul. ful. disput. qu. 37. c Psalm. 50. 142. d Psalm. 67.

verunt à facie Dei Sinai, à facie Dei Israël: & qui jam dederat filium in pretium redemptionis, dedit & Spiritum sanctum in privilegium adoptionis. O Deum, exclamat (e) Guericus mei ordinis Abbas sanctissimus, ô Deum, si fas est dici, prodigum sui præ desiderio hominis! An non prodigum, qui sicut proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum: sic nec Spiritui sancto pepercit, ut ita loquar, sed nova, & mira largitate super omnem carnem effudit illum? Qualem utique oportuit accepimus consolatorem ubique præsentem, protectorem omnipotentem, doctorem omnia scientem. Talem sanè exigebant miseriæ nostræ, vitia nostra, errores nostri: Talem, inquam, qui ubique esset, omnia posset, omnia sciret. Talem scilicet, qui posset tot dispersos colligere, tot oppressos protegere, tot exules revocare, tot incredulos docere, inter tot discrimina custodire

II. Quis tanta polleat eloquentiæ laude, ut cuncta possit recensere pericula, quibus obsidetur quodammodo & circumvallatur fidelis anima fugiens Ægyptum, ut in deserto religionis abominations Ægyptiorum offerat Deo? Persequitur eam Phraeo fugientem cum curribus, & equitibus suis: cogitant unanimiter adversus eam alienigenæ cum habitantibus Tyrum. Etenim Assur ille magnus exterminator Diabolus venit cum illis. Quid multa? Urget undique inimicus, suscitac bellum, dimicat fortiter, insidias instruit, machinas admovet, ingens excidium minitatur. Jam fluctuat miles hæsitabundus, jam improvise hostium impetu commovetur, & qui noctis excubias fideliter peregerat, qui matutinæ precis splendore perfusus, solisque nascentis calore succensus, in diei abscessu se gloriam Deo cantaturum per mundi abstinentiam promiserat, jam necessariis externorum operum occupationibus distractus, temerarius in prosperis, timidus

e Gueric, serm. 1. in die Pentec.

in adversis, interno spiritus fervore paululum tepescente clamat cum Propheta, (f) *Mei autem penè moti sunt pedes, penè effusi sunt gressus mei: & , Quis consurget mihi adversus malignantes, aut quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem?* In tanto igitur discrimine constitutus præclara orationis arma assumens per viam cæli proficiscitur, portas Domini intrat in confessione, atria ejus in hymnis, cumque ingenti fiducia ad thronum gloriæ accesserit, Nunc, inquit, in tanta necessitate tu sancte Spiritus periclitantium fortitudo, pereuntium salus, justorum custodia, pugnantium virtus, nunc promptus ingeri dignare nobis nostro refusus pectori. Adde ligna, novam struem beneficiorum, ut novo igne succensa charitas non solum ardens in se, sed & aliis lucens bonorum operum splendore proximos accendat. Sic veniente Spiritu sancto vires refumit conscientia, fugit timor, augetur spes, & inimici nostri pacatam videntes animam: (g) *Quæ est, inquiunt, tanta exultatio? Fugiamus Israël, venit Deus in castra, Deus pugnat pro eis contra nos.* Nimirum *refulsit sol in clypeos aureos, splenduit sancti Spiritus donum septiforme in potentiis animæ, (h) & resplenduerunt montes ab eis per boni operis exempla, & fortitudo gentium dissipata est.* Et (i) *Nisi quia Dominus adjuvit me, paulominus habitasset in inferno anima mea.*

III. Totum hoc negotium, ejusque seriem, & ordinem explicat elegantissimè mellifluus Scriptor, sanctique Spiritus dulcissimum organum (k) Bernardus: Veniens, inquit, Spiritus sanctus, & visitans miseram animam per septiformem gratiam suam, primum infundit ei timorem, timori subinfert pietatem, ut miseriam timoris suavitas consoletur pietatis: pietati scientiam, ne à timore tristitia abundantior absorbeat,

f Psalm. 72. 93. g 1. Reg. 4. h 1. Machab. 6. 93. i Psalm. 93. k Bern. ser. 1. de pugna spirituali, si tamen ipse auctor illius est.

ne à pietate præsumptio vana præcipitet : scientiæ fortitudinem , scilicet contra tentationes : & ut proficiatur in bono scientiæ , & fortitudini suffragatur consilium ; consilio intellectum addit , ut jam in interiori cordis sui legat per se non solum quæ consulant homines , sed etiam quæ sit voluntas Dei bona , & beneplacens , & perfecta : intellectui sapientiam , ut quod hæcenus didicerat , jam ei transeat in affectum , ut per semetipsam ex gratia Dei sapiat , & sapidum ei fiat , & dulce quicquid hæcenus durum videbatur . & intolerabile . Hanc doctrinam de donis Spiritus sancti effudit in nos abundè sanctus Pater de plenitudine sua Verbum bonum eructans . Illud autem observandum est , non omnibus eundem spiritum infundi , divisiones enim gratiarum sunt , & spiritus ubi vult spirat . Et quidem incipientibus servire Deo dulcedo quædam interna concedi solet , quatenus possit eorum mens , ut Sanctus (*l*) Diadochus Photicensis Episcopus admonet , sanctorum laborum præmium quantum futurum sit apertè cognoscere . Nam tenui spiritus aura afflati , & quodam quasi coruscamine transeuntis scintillulæ tacti exultant , & fervent amore ; sed nondum plena charitas eis inest , nondum juxta fluentia , & plenitudines residere dicuntur , ait (*m*) Philo Carpathiorum Antistes , ut possint arcana scripturarum rimari , & ea Christiano populo ad salutem impertiri . Alii autem imperfectiores , & jam in Dei servitio proveci , spiritu replentur , cujus ubertate potati bulliunt , exundant , erumpunt , fructificant , signa innovant , immutant mirabilia , nec ullum vanitatis periculum illis subest , quos plenissima charitas omnimodis occupavit .

l Diadoch. de perfect. cap. 90. *m* Philo comment. in Cantic. cap. 5. v. 12

§. III.

*Quid sit portare spiritum, & vivere in spiritu.
Oratio ad Spiritum sanctum. Cur hæc
Hora aurea, & sacra nuncupetur.*

I. **C**UM dixisset Apostolus corpora nostra templum esse Spiritus Sancti, ita capitulum luculenta veritate conclusit, (a) *Glorificate, & portate Deum in corpore vestro.* Ergo, inquit (b) Paschasius in fine librorum de Spiritu sancto, qui Spiritui sancto studiosè puritatis templum præparat in corde per castitatem & mortificationem, carnis Deum portat in corpore, quia eum necesse est corporaliter portare, à quo spiritualiter possidemur. Hoc Sacramentum magnum est in horæ Tertiæ precibus sedulò recolendum, ut hac hora, qua Spiritus sancti gratia olim in Apostolos diffusa est, talem nos vitam instituire proponamus, qualem exigit ipse Spiritus fons puritatis, gratiarum thesaurus, discretor cognitionum, qui scrutatur profunda cordium, qui mentis intentionem discernit, qui nec minimam cujuscumque imperfectionis paleam in cordis habitaculo residere permittit, quam non statim subtilissimæ circumspeditionis flamma comburat. Felix anima, quæcumque illa est, quæ abundans in spè, & virtute Spiritus sancti facta carnis spiritu mortificat, & sollicitè ambulans cum Deo suo mandata ejus efficaciter complet. Felix anima; cui bonum est adhærere Deo, ita ut dicere possit: Ego in Deo, & Deus in me est, & unus spiritus sumus, quoniam *qui adhæret Deo unus spiritus est.* Hoc est in carne spiritum esse, hoc est esse spiritum in spiritu, imò spiritum sine spiritu, sicut, (c) Ri-

a 1. ad Cor. 6. 19. b Paschas. lib. 2. cap. 12. c Richard. lib. 5. de contempl. cap. 12.

chardus Victorinus ostendit his verbis. An fortè hoc est spiritum in spiritu esse, semetipsum intra semetipsum totum colligere, & ea quæ circa carnem, seu etiam in carne geruntur interim penitus ignorare? An etiam spiritum sine spiritu esse, est semetipsum extra semetipsum, & supra semetipsum totum effundere, & quæ sub ipso, vel in ipso fiunt omnino interim ignorare, & in illud divinitatis arcanum totum intrare? Sanè *Qui adhaeret Deo unus spiritus est, & psallere potest qui est hujusmodi, Defecit in salutare tuum anima mea.* Sed hæc sublimioris literaturæ lineamenta alibi accuratius exprimere in animo est, si ipse spiritus adjuvet infirmitatē meam. Alioquin socordia depressus est ad Deum, qui justus est, ipse non justus, & mundi adhuc simulachra circumferens erigi non potero: & peccatorum sarcina gravatus ad terram allidar. *In hoc scimus, ait Joannes (d) Apostolus, quoniam in Christo manemus, quia de spiritu ejus accepimus.*

II. Atque utinam mihi pars sit in sermone isto, ut in Christo manens de spiritu ejus accipiam, quia nemo nisi in spiritu Dei loquens dignus potest illius laudator inveniri. Utinam tangat idem spiritus cor meum dulcedine præsentia suæ, & spiritum rectum innovet in visceribus meis, quia scriptum est (e) *Rectos decet collaudatio.* O ardor salutaris, Deus amor, Spiritus paraclete te nunc appello, te nunc obtestor, qui felicissimo incendio orbem terrarum hæc hora succendisti. A quatuor ventis cæli veni spiritus, veni è patria felicitatis, & beatum illum amoris ignem, quem olim terris inspirasti, vitali tuo illapsu eventila semper, ut crescat, & vivat. Emitte de thesauris tuis pretiosum imbrem septemplicis gratiæ, cujus suavi dulcore infirmitatis meæ salugo mitigetur. Uni cor credentium tibi, ut unum sint, unum sapiant, te unum laudent, & requirant, qui Patri, & Filio cœqualis ab utroque

d 1. Joan. 5. e Psalm. 32.

procedis uniens ambos, ut potè amborum individua
 connexio, unificum gluten, complexus indissolubilis,
 & pax exuperans omnem sensum. Ex innumero illo
 ignearum linguarum numero, quas hac hora in disci-
 pulos effudisti, non centum linguas inani Poëtarum
 voto, sed unam dumtaxat exopto, quam si mererer
 accipere, dicerem utique & ego: (g) *Dominus dedit*
mibi linguam mercedem meam, & in ipsa laudabo eum:
dicerem & illud, Dominus dedit mihi linguam eruditam,
ut sciam sustentare eum, qui lapsus est verbo. Et, De excelso
misit ignem in ossibus meis, & erudit me. Quod si ne-
mo potest dicere, Dominus JESUS, nisi in Spiritu
sancto: stultum profectò esset sine ejusdem Spiritus
assistencia ejus laudibus incumbere, qui major est
omni laude.

METRUM XIV.

*A*ccelerat cursum Titan, jam tertia magni
 Pars est exacta diei.
 Cum subito ingenti reboat nemus omne tumultu,
 Tellus concussa tremiscit.
 Nubila terrifico quatiuntur pulsa fragore,
 Tonat alti regia cœli.
 Perque levem rutila discurrunt aëra flamme,
 Tremulis micat aura favillis.
 Quæ nova tempestas? miseris an fulmina terris
 Displodit Numinis ira?
 Quæ flamma hæc? varias efformat acumine linguas.
 Pectusque incendit amore.
 Scilicet hic Amor est, proprios effusus in ignes,
 Placido qui fulminat ictu.
 Pandite, mortales, penetralia pandite cordis,
 Deus ecce illabitur orbi.
 Iam nova lux menti patefacto aspirat olympo.

f Eccl. 51. 30. Isai. 30. 4. Thren. 1. 13. 1. ad Cor. 12. 3.

Iam sacris ardeo flammis.
Adventum testata Dei jam fervida totum
Spirant precordia Numen.
Iam mea sublimi miscentur gaudia cælo,
Votis jam sidera tango.
O Deus, ô Patris, Natique è Numine Numen.
Divini spiritus oris.
Amborum communis amor, pax, unio, nexus,
Bonitas, & flamma perennis.
O dator, & donum, divinique æterna potestas,
Mundum qui flamine completes.
Influe cælestis septena charismata doni,
Lumenque infunde supernum,
Atque mea æternus precordia concremet ignis,
Penetret tua flamma medullas.
Nam nisi ab igne Deo non debet cordis in ara
Comburi victima amoris.

III. Durantus (g) Tholosanus Præses horam Tertiam auream ab Italis appellari asseverat. In jure etiam (h) Canonico sacra nuncupatur, hac enim hora sacra Missarum solemnia festivis diebus juxta Ecclesiasticas sanctiones ex decreto Telesphori Papæ solemniter celebrantur. Festivis inquam diebus, non omni die, ut volunt Græci, quos Humbertus Sylvæ Candidæ Episcopus impugnat in responsione contra Nicetam. Narrat Joannes (i) Moschus in prato spirituali cujusdam villæ incolas accusasse Presbyterum, quod nunc hora tertia, nunc hora nona Missam die Dominico celebraret non servans legitimum ordinem sanctæ oblationis. Antiqua enim Ecclesiæ consuetudo horam Tertiam, quæ, ut ait (k) Rupertus Abbas, cæteris illustrior est, Missis celebrandis ob honorem sancti Spiritus destinavit. Consigno hoc caput insigni (l) Bernardi

g Durant. lib. 3. de ritib. Eccl. c. 8. h Distinct. 44. c. fin. De consec. d. 1. c. Nocte sancta. i Pratum spirituale, c. 27. k Rupert. l. 10. de div. off. c. 18. l Bern. serm. 11. in Cant.

DIVINÆ PSALMODIÆ. CAP. VIII. 205
sententia, ut prompti semper, & alacres in divinis
laudibus inveniamur. Nihil ita propriè quemdam in
terris repræsentat cœlestis habitationis statum, sicut
alacritas laudantium Deum.

CAPUT VIII.

DE SEXTA.

§. I.

*Divina majestas in Sole præcipuè elucet. Solis,
& Dei comparatio ex sanctis Patribus.*

I. **S**ol in (a) aspectu annuntians in exitu, vas admi-
rabile, opus excelsi. In meridiano exurit terram, &
in conspectu ardoris ejus quis poterit sustinere? Fornacem
custodiens in operibus ardoris: tripliciter sol exurens montes,
radios igneos exsufflans, & refulgens radiis suis obcecatur
oculos. Magnus Dominus qui fecit illum, & in sermonibus
ejus festinavit iter. Libet enim ab hoc solis encomio Sextæ
horæ tractationem ordiri, ut quæ meridiano æstu fer-
vente celebratur, æterni solis majestatem aptissimo
nobis symbolo repræsentet. Solem vocat (b) Dionysius
clarissimam imaginem divinæ bonitatis: Sicut enim
ille visibilis creaturæ unicus Princeps quasi quidam
naturæ oculus universum condecorat, temporum vi-
cissitudines distinguit, luce & influxu vitam mortali-
bus administrat: ita Deus omnium causa, initium, &
vita, a tingit à fine usque ad finem fortiter, omnia pene-
trat, omnia temperat, omnia continet, omnia vivi-
ficat. Dempsit soli materiam Averroës, subtrahamus
eidem & quantitatem, aded ut lumen solum supersit
mirifica virtute refertum, nulla figura definitum, &

* Eccl. 43. 2. b Dionys. c. 4. de div. nominib.